

La pruija dels poetes.
Els «Anys llum» de Josep Porcar segons Manel Pitarch

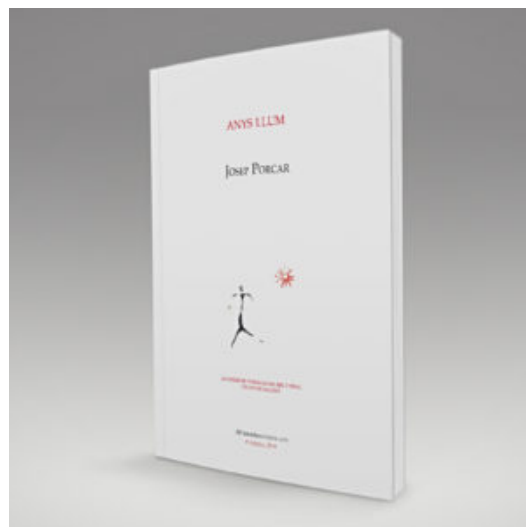
PRESENTACIÓ DEL LLIBRE «ANYS LLUM» PER MANEL PITARCH

Onada Edicions, 2019

XXI Premi de poesia Jaume Bru i Vidal, Ciutat de Sagunt 2018

Llibreria Babel de Castelló, divendres 12 d'abril de 2019

1. A. GLOSSARI CIENTÍFIC

Any llum

Unitat de longitud aplicada al camp de l'astronomia que indica distàncies, com en el cas de la distància que hi ha entre la Terra i una estrella llunyana, una galàxia, etc. Equival a la distància que la llum recorre en un any. La llum recorre una distància en el buit de: 299.792,458 km cada segon, és a dir, un total aproximat de 9,5 bilions de km l'any.

Buit

Evangelista Torricelli, l'italià inventor del baròmetre en el segle XVII, va crear el buit per primera vegada en un laboratori.

Espaitemps

Hermann Minkowski el 1908 va introduir el concepte, que fusiona el temps i l'espai absoluts de la teoria newtiana en una nova entitat de quatre dimensions, tres corresponents a l'espai i la quarta al temps. Parlem també de la detecció de forats negres que xoquen, d'arrugues en l'espai-temps.

Gravitació

La llei de la gravitació universal de Newton ens diu que la força d'atracció entre dos cossos, és proporcional al producte de les masses i, a la vegada, inversament proporcional al quadrat de la distància que separa els dos cossos.

Forat negre i Forat de cuc

Matèria d'alta densitat en concentració, amb una elevada força gravitatòria de manera que l'alliberament té una velocitat superior a la de la llum.

Forat de cuc

També anomenat pont Einstein-Rosen. Un forat de cuc té dos o més extrems, connectats per un únic conducte, per on la matèria es pot desplaçar entre els extrems.

1.B. INTERPRETACIÓ POÈTICA DEL GLOSSARI

Any llum

Devenir vital que deparen les relacions humanes quan la implicació íntegra de cor i cervell es veu afectada per buits en la retroalimentació afectiva.

Buit

Estat anímic en què l'interior de la persona ha estat espoliat de tota emoció positiva per causes no previstes o no desitjades que actuen hostilment sobre la línia estable de la felicitat, que en termes d'exigència mínima és aquell estadi en què la persona no té consciència de desànim o defalliment d'esperit.

Espaitemps

Era.

*Forat negre a contrallum
ara orbites el record
on gravita tot l'oblit.*

«**Espaitemps**» (fragment)

Gravitació: la conjunció estable entre els components de la matèria no orgànica: el desig, la pena, el dubte, l'admiració, el dolor, l'expiació, la justícia, la pau... determinen el nivell de gravitació personal amb què podem orbitar pel món dels sentiments i l'ànsia de futur.

Forat de cuc

*Com que no hi ha déu ni en l'absència,
ni lladre que me les torne, em consola imaginar
que no vaig perdre cap ni una de les petges
regalades, i que en algun forat de cuc
de l'eternitat s'han unit per fi en l'única
i afligida mà que cada nit pica la meua porta
i pregunta si, per favor, pot colgar-se amb mi
al llit, perquè als somnis d'enfora fa massa fred.*

«**Empremtes**» (fragment)

2. CRONOLOGIA

- 1706. Ole Romer, físic danés, demostra que la llum té una velocitat finita.
- 1838. Friedrich Bessel, astrònom alemany, usa per primera vegada el concepte any llum com a unitat de mesura.
- 2017. Rainer Weiss, Barry C. Barish y Kip S. Thorne reben el Premi Nobel de Física “per les seues contribucions decisives al detector LIGO i l'observació d'ones gravitatòries”.
- 12 d'abril de 2019. Josep Porcar, poeta castellanenc, presenta al públic una dimensió poètica dels Anys llum, havent invertit 6 anys d'investigació metafòrica i de treball de camp existencial.

3. PROVES EMPÍRIQUES

Obrim les pàgines, d'una edició per cert molt acurada, i es disposa una estructura en parts, que l'autor titula:

1. Sisme i diàspora
2. Pràctiques de salvament
3. Nou ecografies

precedides per uns versos proemials, anomenats "Guant", el poema pòrtic que ja estableix un correlat entre un símbol poètic encarnat en la natura i els camins que s'intercanvien de pèrdua i de retorn, d'oblit i de memòria. El poeta ens avisarà, en les endreces del llibre i en les notes, que l'inici connecta amb versos del seu anterior llibre "Nectari", fet que ens situa sobre una altra òrbita, un cicle existencial que pilota la nau de la poesia.

El poemari que tenim a les mans presenta una combinació encadenada de poemes, que podríem considerar una diagnosi sobre el camí de dunes que és desert, amb horitzó anys llum, i travessa esforçat etapes d'una vida, la coneixença pròpia per la mateixa experiència en primera persona.

—PART 1 DEL POEMARI: SISME I DIÀSPORA

*contorns de fum callat, perfils
de boira cega, siluetes al ras
d'un udol sense ullals ni bosc.*

«Walk on the wild side» (fragment).

On tot comença a qüestionar-se i la matèria passa a ser fum. Són els senyals d'un sisme que sotraga el paisatge habitual i ennegreix l'atmosfera per apagar la llum:

*Si foc, si cendra, si vent.
No n'esperes cap explicació.*

«Hefest al foguer» (fragment)

El deu de la mitologia romana, Hefest, fill de Zeus i d'Hera, és un monstre inabastable per a una lluita desigual, la de la incomprensió en el solatge de la injustícia. La cosmologia, que enllustrava els estels de color poètic, esdevé cosmogonia, desestructurada i aliena, imprevisible.

—PART 2 DEL POEMARI: PRÀCTIQUES DE SALVAMENT

*Imprevisible, el telescopi
amb què clissava el futur
se'm va espatllar fa un món,
tres amants, anys llum.*

«Zoom Out» (fragment)

Anys llum de Josep Porcar és la sagnia artística d'una evolució psicològica que acompanya les vivències intenses de l'individu, la depuració simptomàtica d'un redescobriment en què la llum projectada sobre els planetes, sobre els seus habitants, provoca ombres que provoquen hiverns que provoquen hipotèrmies, en el sentit més íntim. Tanmateix, ni que siga per virtut de la teoria heracliana dels oposats, cal l'existència d'ombres, foscors i buits, perquè la llum renasca.

*A la tristesa, que floreix on mor,
A l'alegria, tan fràgil si n'ignora
els cavalls i els cavallons, el punt de fuga.*

«**Viva**» (fragment)

En aquest sentit, renàixer és el retorn a la claror del paradís, però per una òrbita diferent a la viscuda, perquè el solc de la decepció demana ponts de fermesa. No s'explica la paradoxa de l'amor contradictori, que es desdibuixa i reapareix... i es difumina i... s'esvaeix.

*Les boniques melodies
dels esclaus fan de la rosa
pany i clau.*

«**Antífona de la rosa borda**» (fragment)

En el camí estelar s'hi troben ara planetes nous, bells projectes il·lusionants que deixen anar l'esguard al pas gravitatori de l'actitud humana, del valor de la paraula amorosa, de l'exploració del cau del llop per un arqueòleg dels sentiments salvatges.

*Com llevar-se un matí i haver perdut
les ratlles de les mans (...)*

«**Bisell**» (fragment)

Subtileza i força, macerades pel temps, el temps cronològic i el temps creatiu. Quan ens endinsem ens transportem en els *Anys llum* del poeta, cada imatge literària està compromesa amb la causa, sense esbandir cap dilació en la idea, de manera que el lector ha d'escalar de l'espectació a l'hermenèutica, per a interpretar quasi circumflex les emocions sagrades que el fil de la navalla despulla en el protagonista. Un quadre clínic d'eufonies simètriques i de sintaxi creativa, perquè no es transmet si no es viu, o altrament dit, no és pur si no és poesia. I entre altres referències cultes, un petit homenatge dissimulat a Ausiàs March:

*de l'incendi de la sal fem bàratre i tint de poma
a la carn, cards entre llirs despullats d'aroma.*

«**A Ghost**» (fragment)

—PART 3 DEL POEMARI: *NOU ECOGRAFIES*

Un estil molt personal, el joc macabre i depurador alhora de sotmetre la bellesa dels versos a l'experimentació constant de la relació entre el missatge i la poètica per comunicar-lo, el joc creatiu de fer desfilat pel trapezi de l'estètica un camp semàntic llindar entre la vida i el projecte, la delicada pell del no nascut, mereixedor indiscutible d'una oportunitat de vida.

El bucle format pel turment emocional i el llançament no explorat a l'espai futur conviu amb les clarianes de la serenor que s'endevina baix de la cataracta:

Quan s'acaba l'anestèsia, comença el malson.

«**Aminocèntesi**» (fragment).

Nou ecografies que completen les nou metàfores de la gestació, on l'experiència dels versos escrits ha d'aportar fonament al nou edifici dels espais per guarir les ferides. Restituir l'amor, apaivagar la

reflexió i ascendir a la talaia del nou horitzó.

*T'has fet lluny.
T'asseus, passeges per la barra
la mirada, tecleges sense més
un títol estrambòtic i a la mudesa
intermitent afegeixes mans
a les butxaques, distretament,
sense cap afany de trobar-hi res:
forats a la dreta, engrunes
a l'esquerra, de pètals secs,
gairebé pols, vellut remot i pur
d'un infinit ínfim, finíssim.
Tecles o pètals, cucs blancs,
silencis de piano com roses
negres en la neu.*

«Barra espaciadora» (fragment)

Josep Porcar perfila els poemes com les mans que acaronen les galtes del fang, en el moment més crític de la creació. Deus i mortals units per a l'art, per a significar que l'esperança sempre avisa i és tendresa entre el brançam. La voluntat renascuda guaita impertinent pels *selfies* de les ecografies, entre les llàgrimes de sang i de goig que reciclen la matèria morta i obren les pupil·les blanques dels genitors, la pruija dels poetes.

Manel Pitarch, abril de 2019

La pruija dels poetes.
Els «Anys llum» de Josep Porcar segons Manel Pitarch

